

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-70-60, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок ua388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 149/2.2-60 від 19.02.2020

**Народному депутату України
Павленку Ю. О.**

Про надання інформації

Шановний Юрію Олексійовичу!

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 26.03.2020 № 10647/1/1-20 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 06.03.2020, щодо відповіді Міністерства соціальної політики на Ваш депутатський запит стосовно значної кількості випадків усиновлення іноземцями дітей із Донецької області порівняно з усиновленнями дітей з інших регіонів України та на доповнення до листа від 09.04.2020 № 4911/0/2-20/37 повідомляє.

За інформацією Донецької обласної державної адміністрації, станом на 31.12.2019 на місцевому обліку дітей, які можуть бути усиновлені, в службах у справах дітей міських рад, районних державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад області перебувало 1 087 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (у 2018 р. – 1 038 дітей), з них 556 влаштовано в прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, в тому числі чотири дитини віком до 5 років без братів та сестер (у 2018 р. – 502 дитини, з них дітей до 5 років – 6).

За підсумками 2019 року в Донецькій області усиновлено 162 дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування (на 26,5 % більше порівняно з 2018 роком), з них громадянами України – 83 дитини (на 31 дитину більше, ніж за аналогічний період 2018 року), та іноземцями – 79 дітей (на 12 більше, ніж у 2018 році). Із загальної кількості усиновлених громадянами України дітей опікунами / піклувальниками усиновлено 29 дітей, прийомними батьками, батьками-вихователями – 9, тобто майже 47 % дітей в 2019 році усиновлено з сімейних форм виховання (у 2018 р. – 21,8 відсотка).

За результатами аналізу випадків усиновлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, встановлено, що іноземними громадянами переважно було усиновлено дітей:

МІНІСТЕРСТВО СОЦПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
5950/0/2-20/37 від 28.04.2020

Апарат Верховної Ради України
37874 від 28.04.2020

66751

віком від 11 до 17 років (у 2018 р. – 31 дитину, що становить 26,1 % від загальної кількості усиновлених дітей, у 2019 р. – 43 (26,5 %);

дітей з інвалідністю (у 2018 р. – 8 дітей, що становить 6,7 % від загальної кількості усиновлених дітей, у 2019 р. – 13 (8 %);

у складі родинних груп від 2 до 7 дітей (у 2018 р. – 42 дитини, що становить 35,3 % від загальної кількості усиновлених дітей, у 2019 р. – 49 (30,3 відсотка).

Переважна більшість усиновлених протягом 2019 року іноземними громадянами дітей з Донецької області молодше 6 років мали такі діагнози як трисомія 21 (мейотичне нерозходження), вроджений гіпотиреоз з дифузним зобом, щілина твердого та м'якого піднебіння і губи двостороння, інші уточнені вроджені вади розвитку головного мозку, розумова відсталість тяжкого ступеня. Більшість таких дітей мали інвалідність.

Громадянами України, як правило, усиновлюються діти віком від 0 до 5 років, які не мають братів і сестер і є практично здоровими.

Інформуємо, що форму довідки про вжиття всіх вичерпних заходів щодо влаштування дитини в сім'ю громадян України затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 02.12.2019 № 1696, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31.01.2020 за № 106/34389.

За результатами аналізу влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї громадян України (усиновлення, опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу), які у 2018–2019 роках були усиновлені іноземними громадянами, Донецькою обласною державною адміністрацією вказано, що із 67 дітей, усиновлених у 2018 році, та 79 – у 2019 році служби у справах дітей надали інформацію кандидатам в опікуни, піклувальникам, прийомні батьки, батьки вихователі – громадянам України щодо 29 дітей у 2018 році та 38 – у 2019 році; а також кандидатам в усиновлювачі – громадянам України щодо 13 дітей у 2018 році та 31 – у 2019 році.

Водночас влаштування дітей в сім'ї громадян України не відбулося через стан здоров'я дітей, невстановлення контакту кандидатів з дитиною, відмови дітей від проживання в родині.

У 2019 році на обліку кандидатів в усиновлювачі – громадян України перебувало 74 подружні пари та одиноких громадян, які бажали усиновити 88 дітей, із них 38 дітей віком до 3 років, 25 дітей – до 5 років без братів і сестер та інвалідності (у 2018 році відповідно 85 кандидатів – 91 дитину, із них 40 дітей віком до 3 років, 27 дітей – до 5 років). У 2019 році із 1 087 дітей, які можуть бути усиновлені (у 2018 р. – 1 038 дітей), дітей, які мали братів і сестер, було 673, або 62 % від загальної кількості дітей, які перебувають на обліку (у 2018 р. – 622 (60 %), дітей з інвалідністю – 142, або 13,1 % (у 2018 р. – 137 (13,2 %), дітей віком до 5 років – 161, або 14,8 % (у 2018 р. – 157 (15,2 відсотка).

У 2019 році 38 кандидатів в усиновлювачі (у 2018 році – 31) було знято з обліку у зв'язку із закінченням строку дії висновку про можливість бути усиновлювачами, тому майже третина кандидатів – громадян України не реалізувала своє право усиновити дитину. Основними причинами зняття з обліку кандидатів в усиновлювачі – громадян України є відсутність на обліку дитини, яку вони бажали б усиновити, а саме дитину віком від 0 до 3 років, практично здорову.

Фактів відмови органами опіки та піклування міських рад, районних державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад у наданні кандидатам в усиновлювачі – громадянам України висновків про доцільність усиновлення дітей у 2018–2019 роках не було.

Також відсутні факти відмови у 2018–2019 роках судами кандидатам в усиновлювачі – громадянам України в усиновленні дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, з Донецької області.

Стосовно законності усиновлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, іноземними громадянами зазначаємо, що на сьогодні служби у справах дітей міських рад, районних державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад Донецької області чітко дотримуються процедури усиновлення відповідно до чинного законодавства України.

З метою унеможливлення корупційних ризиків при наданні або відмові у наданні згоди на усиновлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, громадянам України, які проживають за межами України, та іноземцям відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 10.01.2017 № 24 утворено робочу групу, яка функціонувала з 10.01.2017 до 22.10.2019.

Згідно з наказом Міністерства соціальної політики України від 22.10.2019 № 1516 „Про затвердження складу Комісії з питань міжнародного усиновлення при Міністерстві соціальної політики України”, відповідно до пункту 2¹ Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 № 905 (зі змінами), та пункту 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), затверджено склад Комісії з питань міжнародного усиновлення при Міністерстві.

У 2019 році Мінсоцполітики було надано 244 згоди та 4 відмови у наданні згоди на усиновлення дітей іноземними громадянами (у 2018 р. – 272 згоди та 3 відмови у наданні згоди на усиновлення дітей іноземцями).

Водночас зазначаємо, що у відповіді Міністерства від 06.02.2020 № 1931/0/2-20/37 на Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 17.01.2020, вказано норми законодавства України, якими керуються структурні підрозділи Мінсоцполітики у своїй діяльності, і міститься інформація щодо причин більшої кількості випадків міждержавного усиновлення у Донецькій області порівняно з усиновленнями дітей з інших регіонів України.

З огляду на зазначене немає підстав для проведення службового розслідування щодо посадових осіб, що надавали вищезазначену відповідь.

З повагою

Міністр

 М. Лазебна